

Investor & ettevõtja

SUUR RAHA SÜNNIB RASKELAJAL

- ▶ Õige aeg hakata ettevõtjaks
- ▶ Pöörased muutused = uued võimalused
- ▶ Kõrvalehüpped moekatesse investeringutesse
- ▶ Kellega minna alternatiivturule?

BaltCap Management on Balti riikide juhtiv erakapitaliettevõtte, mis investeerib stardifaasist edasi jõudnud ja kasvule suunatud Baltimaades tegutsevatesse ettevõtetesse ning finantseerib ettevõtete väljaoste.

BaltCap on esindatud Eestis, Lätis ja Leedus kohalike harukontorite ning 11 kogenud investeerimisala professionaaliga.

Tänaseks on BaltCap hallanud nelja investeerimisfondi kogumahuga 130 miljonit eurot. 36 investeringust on 22 müüdnud.

BaltCap on Euroopa Riskikapitali Assotsiatsiooni (European Private Equity & Venture Capital Association EVCA) liige.

www.baltcap.com

BaltCap Private Equity Fund, L.P.

Annab teada, et ostis Interinfo Holding SCA-lt 100% firmast

Interinfo on suurim infokataloogide, andmebaaside ja elektroonilise meedia grupp Balti riikides, mis pakub trüki- ja internetikataloogi ning teabeabi tooteid.

Veebruar 2008
Eesti, Läti, Leedu

BALTCAP

Sisukord

4 Investeerimine

Kõrvalehüpped moekatesse investeringutesse.

6 Riskikapital

Õige aeg hakata ettevõtjaks
Pöörased muutused = uued võimalused

10 Ettevõte

Kapitalisüst ei lasknud
Hanzas Elektronika arengul peatuda

14 Börs

Balti aktsiad muutuvad nähtavamaks
Kes aitaks kõige paremini alternatiivturule?

18 Uudised

Evli suured tehingud Venemaal, Tallinna börsi uus liige, BaltCapi uus fond jm

22 Tehingud

Ülevaade aktsiatehingutest oktoober 2007 – märts 2008

24 Statistika

First North jäi alla vaid Londoni AIMile

Suurt raha tehakse raskel ajal

Eesti majandus jahtub ajal, mil maailma finantsturgudel on veelgi ulatuslikuma jääaja hõngu. Kinnisvaraturu riskide ebaadekvaatselt hindamisest alguse saanud viirus on nakatanud finantsmaailma raskesse haigusesse.

Selle tagajärjel on raha muutunud kallimaks ja oluliselt kättesaamatumaks kui varem. Keskpangad üritavad haigust ravida, pumbates finantsturgudele enneolematu ulatuses likviidsust. Ent olukorras, kus pangad ja teised finantsasutused ei usalda üksteist ega laenuvõtjaid, muutub isegi heade projektide rahastamine tunduvat okkalisemaks kui varem.

Heas seisus on need investorid ja ettevõtjad, kes suutsid odava ja hõlpsalt kättesaadava raha tingimustes vältida põhjendamatu riskide võtmist ning on seetõttu jätkuvalt finantseerimisvõimelised.

Tõeliselt suurt raha tehakse ikka kehvadel aegadel. Lähitulevikus on konkurentide ülesostmine, riskikapitali investeringute tegemine ja kinnisvara soetamine märksa odavam kui eelnenud aastate eufooria ajal. Investeerimisraha jätkub nüüd palju väiksemale arvule projektidele, seepärast satuvad tugevad ettevõtted kaugemas perspektiivis senisest tervislikumasse ärisituatsiooni isegi juhul, kui makromajanduslik olukord mõneks ajaks veelgi halvemaks läheb.

Lähitulevikus on konkurentide ülesostmine, riskikapitali investeringute tegemine ja kinnisvara soetamine märksa odavam kui eelnenud aastate eufooria ajal.

Suuremat osa maailmast tabanud viiruse taustal kerkivad esile uued piirkonnad – need, kus majandus kasvab hoogsalt hoolimata maailmamajanduse viletsast tervisest. Eestlastel on raske aktsepteerida, et nende hulgas on ka kaose sünonüümiks peetav Venemaa.

Hästi läbi mõeldud majanduspoliitika on tõstnud Venemaa majanduse mudaliigast kõrgliigasse vähem kui kümne aastaga. See võimaldab Venemaal astuda kvalitatiivselt uuele tasemele, keskendudes edaspidi neljale I-le: investeringud, institutsioonid, innovatsioon ja infrastruktuur.

Erinevalt enamikust maailmast on Venemaal raha, mida kasutada. Venemaa varjus saavad tugeva tuule tiibadesse ka paljud teised SRÜ riigid. Seda asjaolu ei ole mõistlik ignoreerida.

Veikko Maripuu,
varahalduse juhtiv partner,
Evli Securities

BALTCAP
BALTIKUMI SUURIM RISIKIINVESTOR

EVLI

NASDAQ OMX

Investor & ettevõtja

Ajakiri Investor & ettevõtja ilmub BaltCapi, Tallinna Börsi, Suprema ja Directori koostöös.
Toimetaja: Villu Zirnask, trükk: Printall

Kõrvalehüpped moekatesse investeeringutesse

Investeerimise moevooludega kaasa minnes satuvad ettevõtted mõnikord oma põhitegevusalast kaugemale. Kuidas targalt moekas olla?

Villu Zirnask,
Investor
& ettevõtja
toimetaja

Eestlastel on tugev kalduvus investeerimise moevooludega kaasa minna, ütleb Evli Securitiase varahalduse juhtiv partner Veikko Maripuu. “Eesti ja Balti aktsiaturud, vähemal määral ka tehnoloogiabuum, Balkani turud, loomulikult kinnisvara,” loetleb ta buume, kus Eesti ärimehed ja investorid on hoogsalt kaasa löönud.

“Eesti investorid soovivad suuremat tootlust kui arenenud riikide investorid,” selgitab Maripuu sellise käitumise tagamaid.

Ta ei tee moekatesse valdkonda-desse investeerimist ühemõtteliselt maha. “Näiteks kinnisvara oli mõnda aega ala, kus sai ainult võita. Kui oled võimalikud riskid ja oma riskitaluvuse selgeks teinud, võib ikka ka trendikatesse sektoritesse investeerida.”

Kui arenenud riikide investorid teevad nii vaid väikese osaga oma portfelist, hoides ülejäänut rahulikumatel varades, siis Eesti investorite puhul pole haruldane, kui panustatakse kogu portfelliga. Ja see ei ole Maripuu hinnangul enamasti mõistlik.

Kinnisvarabuumi ajal hakkasid kinnisvara agaralt ostma või arendama ka paljud sellised ettevõtted, kel-

Üks neist maadest, mis suudab investoreid rõõmustada hoolimata maailmamajanduse viletsast tervisest, on lähiaastatel Venemaa, ennustab Evli Securitiase partner Veikko Maripuu.

le põhitegevusalal polnud kinnisvaraga seost. Nähti, et teised teenivad kinnisvarast suurt tulu ja otsustati kaasa lüüa.

“Miks mitte, kui põhitegevusest jääb raha üle ja sa teadvustad endale, mida teed,” ei pea Maripuu sääraseid “kõrvalehüppeid” trendikatele aladele ja investeringutesse ilmtingimata veaks.

Sama meelt on auditi- ning strateegilise finants- ja riskinõustamisfirma TPMM partner Ivo Karilaid. “Alati on otsus mõistlik, kui oskad põhjendada, miks sa midagi teed, ja miks just nii, nagu teed,” ütleb ta.

Maripuu toob välja veel ühe eeduse: oluline on, et partner, kelle abil või kaudu investeeringud, oleks valitud alal kompetentne. Moekate investeringute puhul unustatakse see tarkus paraku vahetevahel ära.

Karilaiu sõnul võiks kõrvaltegevustesse – olgu siis otseste või portfelliinvesteeringute kaudu, moekatesse või tavalistesse – hüppava ettevõtte (finants)juht kasutada portfelli-halduri mõtteviisi, teadmisi, oskusi ja kvantifitseerimise töövahendeid. See tähendab, et tuleks määratleda ja hinnata, kuidas kõrvaltegevus mõjutab ettevõtte kui terviku riskisust: kas äride portfelli on väiksema riskiga kui iga äri eraldi?

Samamoodi nagu portfelli-haldur müüb portfelli välja väärtpaperid, mis tema arvestuste järgi on ülehinnatud, peaks tegema ka äride portfelli. “Kui mõni äri on ülehinnatud, siis tuleb see portfelli välja müüa!” ütleb Karilaid. “Teisiti öeldes – oluline on riskiga kaalutud tulemuslikkus, mitte niivõrd tulemus üksikõik millise riski juures.”

Kirjeldatud põhimõte kehtib iga-suguste investeringute puhul, pole oluline, kas need on traditsioonilised või trendikad. Karilaiu sõnul peaks äride portfelli riski hindamisel tootlusnäitajate analüüsile eelistama ra-

havoogudel põhinevat lähenemist, mis on ettevõttesiseses riskijuhtimise aluseks.

Tagasi trendikate investeringute juurde. Maripuu pakub, et alternatiivsete investeringute otsija võiks lähiaastail kaaluda investeerimist Venemaa ja SRÜ infrastruktuuri uuen-

damisse – teed, torujuhtmed, raudteed jmt. Ta näeb potentsiaali ka era-kapitalifondidel, mis keskenduvad raskustesse sattunud ettevõtete ostmisele ja saneerimisele, samuti asjatundlikel investeringutel Balti kinnisvarasse, mille hind pärast buumi allapoole on vajunud. **I&E**

Kõrvaltegevustesse – olgu siis otseste või portfelliinvesteeringute kaudu – hüppava ettevõtte juht võiks kasutada portfelli-halduri mõtteviisi, soovitab TPMM partner ja Tallinna Tehnika-ülikooli dotsent Ivo Karilaid.

Portfelliteooria ja äri

Harry Markowitzi loodud teooria (Modern Portfolio Theory, MPT) kirjeldab, kuidas optimeerida investeerimisportfelli riske.

Teooria võimaldab koostada investori riskitaluvuse seisukohast parima võimaliku portfelli, mitte lihtsalt koostada portfelli parima riski-tulu suhtega üksikvaradest. Teisisõnu leitakse selline varade kombinatsioon, mis maksimeerib etteantud riski juures tulu. Tulu maksimeerimiseks tuleb portfelli koostada investeringutest, mille omavaheline korrelatsioon on nõrk.

Põhimõtteliselt saab ka ettevõtet käsitleda kui erinevate äride portfelli. Seepärast võivadki “kõrvalehüpped” põhitegevusala(de)st mõnikord olla tark valik. Sellise lähenemise suurim oht on see, et ettevõtte juhtidel ei pruugi olla piisavalt pädevust, et portfelli kõigi osadega tegeleda. Samuti võib selguda, et üksikvaradest sõltumatuks peetud äriühingute/investeeringute rahavood või tootlus kõiguvad mõnikord ikkagi ühes taktis – ja nii kipub juhtuma just ajal, kui seda kõige vähem vaja on.

Õige aeg hakata ettevõtte

Martin Kõdar,
BaltCapi
partner

Majanduse jahenemise aeg on soodne ülevõtmisteks ja väljaostudeks, ütleb **Martin Kõdar**.

Kerge raha teenimise aeg on ümber saanud. Spekulantide ja vahendajate hulgast, kelle äri on kokku kuivamas, selekteerib uus olukord ettevõtjad-ülesehitudajad.

Võib tunduda, et värvikate ideede ja huvitavate katsetamiste aeg on möödas ning Eestis ega teistes Baltimaades justkui polegi enam mõtet ettevõtlusega tegeleda. Aktsiaturud ja

kinnisvarahinnad on languses, mustematel päevadel tundub, et klientide raha on otsa lõppenud ning pankadest enam laenu ei saa.

See oleks pealiskaudne ja ennatlik järeldus. Vastupidi, kujunenud olukord võib kaasa tuua nii mõnegi positiivse arengu. Näiteks majanduse jahenemise süvenedes võib tööjõudu üle jääda ja tööjõud odavneda, ka tippspetsialistide hulgast. See aga soodustaks märgatavalt ettevõtlust, andes võimaluse luua uusi ettevõtteid või lansseerida äriiline.

Võib öelda, et ettevõtjatele on saabunud põnev periood. Õige aeg on teha ambitsioonikaid tulevikuplaane, sest praegu on märksa odavam laieneda ja lihtsam osta üles konkurente kui kõrgajal. Ettevõtteid, kes on valmis otsustavalt tegutsema, peaksid praegust olukorda kasutama laienemiseks.

Hea positsioon on ka spetsialistidel ja juhtidel, kellel on oma valdkonnas suured kogemused ja kes on mõlgutanud mõtteid firma omanikelt välja osta.

Aeg on ettevõtlusele naasta või uude valdkonda astuda ka neil ettevõtjail, kellel on möödunud aastatega kogunenud korralik teadmiste, kogemuste ja kapitali pagas, kuid on vaja

lisaressurssi, et see samm reaalselt astuda.

Võimalusi kiireks ja lähimöödud arenguks pakub neil juhtudel professionaalse erakapitali kaasamine.

Raha koos kogemusega

BaltCapi meeskonna tegevuse keskmes on erakapitali investeeritavate ettevõtete arendamine ja nende väärtuse kasvatamine. Varasema kogemuse rakendamise, spetsialistide kaasamise ning aktiivse osalemisega ettevõtte juhtimises viime riskid miinimumini ja efektiivsuse maksimumini. See ongi peamine aspekt, mis meid passiivsetest finantsinvestoritest või laenuandjast eristab.

Iga ettevõtja on mõelnud, et kui

Kriteeriumid, millele peab vastama erakapitali kaasav ettevõtte

Kasvu finantseerimine

- Professionaalne ja edukas juhtkond
- Lähimöödud äriplaan
- Tugev ekspordipotentsiaal või võimalus saavutada koduturul liidripositsioon
- Balti riike hõlmav tegevus või kava tegevust laiendada.

Väljaostu finantseerimine

- Omanikud on passiivsed või strateegiat muutvad
- Ettevõtte toimib, kuid on praegu ebaefektiivne
- Omanikke vaevavad pärimis- ja põlvkonnavahtetuse teemad

BaltCapi investeringumaht jääb üldjuhul 3–15 miljoni euro vahele.

eg õõtjaks

oleks pisut rohkem raha, küll siis liigutaks mägesid, suurendaks tootmist, ostaks ära mõne konkurendi või laieneks uutele turgudele. Lisaressursi kaasamine nüüd ja kohe on tihtilugu saatustliku tähtsusega, sest järgmisel hetkel astub sinu planeeritud sammu keegi teine.

Üks levinumaid viise lisaressursi kaasamisel on Eestis kujunenud pangast laenu taotlemine. Kui on olemas piisavas mahus tagatis või usaldusväärsed käendajad, kirjutatakse leping alla ja raha tuleb ning loodetavasti sujub kõik planeeritult.

Mõelgem aga olukorrale, kus kõik ei laabu selliselt kui paberil kirjas ning ilmneb, et lisaks rahale on vaja ka muid ressursse. Ka siis, kui väikeettevõttest kasvab lühikese ajaga keskmise suurusega firma, on probleemid ja juhtimisvõtted sootuks teistsugused. On ilmne, et kõrvaline nõu kulub ettevõtjale tihti marjaks ära. Pank, kes laenu andis, sellist nõu enamikul juhtudel ei paku.

Ettevõtte väärtus kasvab

Nagu öeldud, keskendub BaltCap osanikuna firma väärtuse kasvatamisele ning tõhustamisele. Iga ettevõtte eripära arvestades tehakse alljärgnevat.

Esiteks korrastatakse ettevõtte finantsaruandlus ning viiakse vastavusse rahvusvaheliste standarditega. See annab olukorrast parema ülevaate,

Intraci käive on pärast väljaostu 2002. aastal kasvanud üle viie korra.

Kolm edukat näidet BaltCapi portfellist

Läti elektroonikafirma **Hanzas Elektronika** oli 2002. aastal enne BaltCapi koostöö alustamist 25 töötaja ning 180 000-eurose aastakäibega kõrgetasemel elektroonikaseadmeid tootev ettevõtte.

Nüüdseks on Hanzas Elektronika kasvanud rahvusvaheliseks ettevõtteks, mille käesoleva aasta käibeks prognoositakse 39 miljonit eurot.

Intrac on kõigis kolmes Balti riigis juhtivat turupositsiooni omav metsa-, ehitus- ja materjalikäsitlusmasinate müüja. Koostöös BaltCapi-ga ostis ettevõtte juhtkond firma

2002. aastal välja. Nüüdseks on Intraci käive kasvanud üle viie korra, peaaegu 100 miljoni euroni. Firma on tugevdanud oma positsiooni koduturgudel ning alustanud laienemist Poolasse ja Venemaale.

Ecometal on Sillamäel tegutsev vanade autoakude ümbertöötamistehas, kuhu BaltCap investeeris 2001. aastal, aidates firma üle kasvuraskustest. Ecometal sai Baltikumi üheks suuremaks metallitootjaks. BaltCap koos ettevõtte juhtkonnaga müüs oma osaluse firmas 2006. aastal, olles kasvatanud firma väärtust mitu korda.

suurendab läbipaistvust ning võimaldab juhtidel ja omanikel paremini ja õigeaegsemalt otsuseid teha.

Teiseks, uutele turgudele laiendamise kava puhul hinnatakse vajaduse korral ülevõetavate firmade reaalselt väärtust, analüüsitakse turupotentsiaali ja aidatakse protsessi ellu viia. Oluline on ka see, et BaltCap on respektteeritud ettevõtte, mille kuulumine omanikeringi annab teistele võimalikele investoritele ja pankadele signaali, et arendatavat ettevõtet on põhjalikult analüüsitud, teda võib usalda-

da ning spetsialistid hindavad tema tulevikuväljavaateid väga heaks.

Kolmandaks – ettevõtte areng toob tihtilugu kaasa lahknevusi põhiaktioonärade vahel. BaltCapi kui neutraalse partneri osalemine otsustusprotsessis aitab luua keskkonna, mis on kõige kasulik firmale tervikuna, mitte ühele või teisele konkreetsele osapoolale.

Ja viimaks, BaltCap osanikuna ei väsi ega tüdine ettevõttega tegelemisest, nagu vahest nõustajatega juhtuda võib, vaid jääb aktiivseks partneriks koostöö lõpuni. ▶▶▶

Soovitused ettevõtjale

Selleks et lisaraha kaasata, tuleb esmalt tekitada usaldus potentsiaalse investeerija silmis. Presentatsiooni ning äriplaani hinnates pöörame rohkem tähelepanu kuuele aspektile:

- millised on ettevõtte kasvuvõimalused
- kui tugevaks võib pidada ettevõtte juhtkonda
- kes on tuumikaktsionärid
- milline on sisenemishind
- kui suur on ettevõtte väärtuse kasvupotentsiaal.

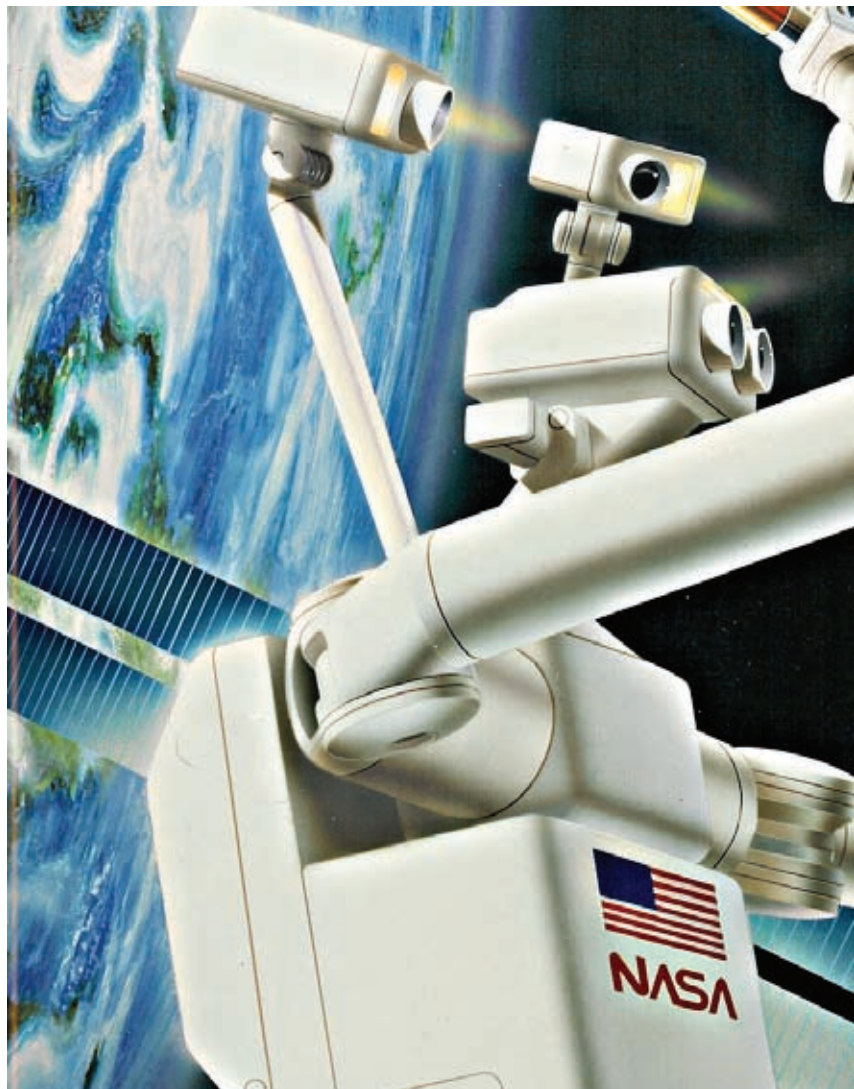
Investeeringu taotlemisel tuleb ettevõtjal meeles pidada, et *private equity* investeerija ei sõlmi ettevõtjaga eluaegset lepet. Tema eesmärk on arendada ettevõtet 3–6 aasta jooksul nii, et firma väärtus kasvab märkimisväärselt. 3–6 aasta järel otsustatakse investeerija väljumisviis, milleks võib olla aktsiate esmane avalik emissioon, tuumikaktsionäride või juhtkonna poolne väljaost vms.

Lisaks on tähtis, et ettevõtja(te) ning investeerija eesmärk firma arendamisel kokku langeksid. Kõigi osapoolte pingutus peab olema suunatud ettevõtte efektiivsemaks muutmisele ning väärtuse kasvatamisele. BaltCap ei investeeeri igavestesse pe-refirmadesse, mida plaanitakse parandada lastele ja lastelastele. **I&E**

Erakapital ja riskikapital

Riskikapital (*venture capital*), nagu nimetuski viitab, on valmis võtma suurt riski ning investeerib varajases staadiumis ettevõtetesse. Erakapital (*private equity*) vabalt rahapaigutuseks ennast turul juba tõestanud ettevõtte, millel on edasiseks arenguks vaja välist abi.

Mõlema kapitalipaigutusviisi ühisjoon on see, et lisaks rahale investeerib nii riskikapital kui ka erakapital ettevõttesse kogemusi ja teadmisi. Varasematest projektidest saadud kogemuste kasutamine suurendab märkimisväärselt võimalusi firma väärtust kasvatada.

Pöörased muut = uued võim

Millised valdkonnad võivad lähikümnendil julgetele ettevõtjatele kõige põnevamaid ärivõimalusi pakkuda?

Kinnisvarabuumi varjus on hulk Eesti ettevõtjaid rikkaks saanud infotehnoloogia- ja internetiäriaga. Investor & ettevõtja sellegi numbriga tehingute rubriik (lk 22–23) sisaldab mitmeid kaalukaid infotehnoloogia- ja internetiettevõtete ostmüüke.

Arvutid, IT ja internet on juba

used alused

suhteliselt vana teema, kuigi endiselt kiiresti arenev. Võib-olla on üks märk valdkonna küpse(ma)ks saamisest seegi, et aastaid maailma rikkaima inimese tiitlit hoidnud Bill Gates taandus tänava kolmandale kohale.

Millised võiksid olla need tegevusalad, kust kasvavad välja uued Bill Gatesid?

Biotehnoloogia

Praeguse seisuga areneb eriti jõudsalt biotehnoloogia uusimatele saavutustele toetuv ravimitööstus. Turule on ilmumas tõsiseltvõetavad vähiravimid. Edu loodetakse ka geneetiliselt individualiseeritud ravimite ning geeniteraapiast.

Biotehnoloogia liit infotehnoloogia,

turg. Muu hulgas on ärilise kasutuselevõtmise faasis näiteks seadmed, millega võib tuvastada kontrollitava isiku alateadvuslikke hoiakuid.

Kosmosetehnoloogiad

Pärast kosmosevaimustuse järkjärgulist vaibumist 1980. ja 1990. aastal on teema taas laiemat huvi pälvinud. Kaalutakse mehitatud missioonide

Kinnisvarabuumi varjus on hulk Eesti ettevõtjaid rikkaks saanud infotehnoloogia- ja internetiäriega.

gia, keemia ja robotitehnoloogiaga töötab lähikümnenditel sootuks uute tootegruppide turuletulekut põllumajanduses, keemiatööstuses ja kosmosetehnoloogiates.

Nanotehnoloogia

Helgeid toone töötab nanotehnoloogiatega arendamine ehk materjalide töötlemine molekulaartasandil ning molekulisuuruste komponentidega mehhanismide loomine. Esimest suuremat edu loodetakse arvutustehnika üleviimisest ränitehnoloogialt nanomõõtmetesse, millega kaasneva masstootmise korral peaks toote hind kujunema ülimadalaks.

Infotehnoloogia

IT-sektorit ei saa veel vanade ja igavate hulka liigitada. Nanotehnoloogia võimalikust rakendamisest arvutustehnikas oli juba juttu, palju räägitakse veebivõrgu uuest arendusest Web 2.0. Tööd jätkuvad ka tehisintellektiga, et luua täiesti ulmelisi seadmeid.

Turvatehnoloogia

Sõjatööstus tasub end alati ära, kuid sõjatööstuse noorem vend turvatööstus on praeguses konfliktse maailmas veelgi kiiremini kasvav ja suurem

saatmist Marsile ning alalise baasi loomist Kuule. Koitmas on kosmose-turismi aeg ja kaalumisel mandritevaheliste lendude osaline üleviimine lähikosmosesse.

Energeetika

Energianäljas maailm vajab uusi tehnoloogiaid nii nafta efektiivsemaks kasutamiseks kui ka muude energiaallikate kasutusele võtuks. Termotuumaenergeetika esimesi vilju, mis võiks meid praegustest muredest vabastada, pole küll oodata enne paarikümmend aastat.

Veepuhastustehnoloogiad

Iga kuues inimene elab maailmas korraliku joogiveeta, puhta vee allikate hulk aga üha väheneb. Lootused paremale tulevikule on seotud eelkõige veepuhastustehnoloogiate arengu ning ka merevee magestamisega.

Loomulikult ei ole eelnev loetelu ammendav nimekiri neist ärivaldkondadest, kus lähem kümnend võib tuua suuri muutusi. Maailma muutmise kiirus on sajand-sajandilt kasvav, vaevalt see seaduspära lähemal ajal kaob. Iga muutus tähendab teadagi uute võimaluste tekkimist.

I&E

Kuidas kasvatada ettevõtte **enam kui 40 k**

Magnar Michelson,
Investor &
ettevõtja
kaasautor

Firma arenes edukalt, aga peagi sai selgeks, et lisakapitali kaasamata saabub seisak, kirjeldab Hanzas Elektronika asutaja ja juht **Ilmars Osmanis** erakapitali kaasamise põhjust.

«**M**ul ei jäänud midagi muud üle. Lätis polnud ühtki ettevõtet, kes oleks saanud teha piisavalt huvitava tööpakkumise,» meenutab Hanzas Elektronika

asutaja ning juhatuse esimees Ilmars Osmanis. Nii tekkiski tal mõte asuda tootma tööstuslikke elektroonikaseadmeid peamiselt telekommunikatsioonifirmadele.

2001. aastal käivitas ta elektroonikaseadmeid tootva ettevõtte, kus oli

palgal 25 töötajat, neist 8 kõrge kvalifikatsiooniga inseneri. 2002. aastal paiknes Hanzas Elektronika tootmine 400 ruutmeetril ning esimese aasta käive ulatus 180 000 euroni. Nüüdseks ulatub Hanzas Elektronika käive 39 miljoni euroni aastas, kolmes teha-

Õppet korda

ses töötab kokku 350 inimest ja firma on üle võtnud endast suurema ettevõtte Rootsis.

Kiire kasv sai alguse sellest, kui Ilmars Osmanis otsustas plaanide elluviimiseks alustada koostööd erakapitalifirmaga BaltCap.

Esimesed aastad

Hanzas Elektronika polnud Osmanise esimene käeproov eraettevõtluses. Tema varasem firma tegeles elektroonikaseadmete müügi ning eri-

nevate projektide nõustamisega. Töö käigus nägi Osmanis võimalust ning nõudlust teatud tüüpi elektroonikaseadmeid tootva ettevõtte turule sisnemise järele.

”Asutasin firma juba 1999. aastal, kuid esimesed kaks aastat möödusid ettevalmistusi tehes ning sobivat partnerit otsides. 2001. aastal alustasin edukalt koostööd Rootsi ettevõtja Åke Hornelliga,” sõnas Osmanis.

”Firma areng kulges plaanipäraselt ja edukalt, aga peagi oli selge, et lisakapitali kaasamata saabub seisak,” räägib Osmanis. ”Ühel investeerimisel seminaril soovitas Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) esindaja meil kontakteeruda firmaga, mille fondidesse teiste hulgas ka EBRD paigutusi on teinud. Selleks firmaks osutus BaltCap. Nii et meie hilisem edukas koostöö sai paljuski alguse juhusest.”

Erakapitalifirmad sõlmivad koostöö alguses väga täpsed aktsionäridevahelised lepingud, mis reguleerivad kõike, mis järgnevatel aastatel ette tulla võib. Niisugune leping sõlmiti ka Hanzas Elektronika ja BaltCapi vahel.

”Oleme alustavates ettevõtetes kohanud teadmatusest tulenevat hir-

Hanzas Elektronika

	2002	2008 prognoos*
Töötajate arv	25	350
Käive (EUR)	180 000	39 000 000
Puhaskasum (EUR)	-10 000	1 800 000

* Hanzas Elektronika näitajad liidetuna Elektromekan i Ärjäng ABga

mu ja kartust, et kas on olemas võimalus, et kogenum ja varakam erakapitalifirma võtab ühel hetkel kogu ettevõtte üle ning asutajad jäävad tehtust sootuks ilma,” selgitab Peeter Saks, BaltCapi juhtivpartner.

”Loomulikult seisime koostöö algul silmitsi paljude tundmatute asjaoludega, kuid üks oli kindel – Hanzas Elektronika vajab lisakapitali ja BaltCap oli valmis seda pakkuma,” meenutab Osmanis. ”Mis puutub võimalikesse hirmudesse, siis ka sellest aspektist lähtuvalt olin otsustanud, et kuigi mind ootab ees küll tulevik väiksema osalusega, kuid see-eest märksa suuremast pirukast.”

Osmanis õpetab: ”Erakapitali kaasamisele on õige hetk mõelda siis, kui näed oma firma selget arengupotentiaali ning plaani reaalsuseks muutmiseks on vaja lisaressurssi.” Osmanise

►► sönul saabus Hanzas Elektronikal selline hetk kuus aastat tagasi. Praegu on ta veendunud, et see samm õigustas ennast.”

”Firmaomanikud, kes plaanivad arendamisel kasutada erakapitali rahahressursse ning kogemustepagasi, peaksid esmalt läbi mõtlema, millised

sai Hanzas Elektronika. ”Arusaadavalt peavad eesmärgid kattuma potentsiaalse investori omadega. Erakapitali investori eesmärk on pärast teatud perioodi – keskmiselt 3–6 aastat – firma väärtust kasvatada ja seejärel väljuda. Otsuste edasilükkamine, põhjendamatu arengu pidurdamine ning

kõik töötavad eesmärgi nimel, siis ei saa koostööst peale ühise kasu midagi muud sündida.”

Suured ühised sammud

”Kui BaltCap sisenes Hanzas Elektronikasse, oli ettevõtte heas seisus, meil töötasid kõrgelt kvalifitseeritud insenerid, portfelligi olid nõutud tooted ning väljakujunenud kindel klientuur. Küsimus oli äri laiendamises ja ettevõtte muutmises atraktiivsemaks uutele investoritele.”

Osmanis ütleb, et selles osas osutasid BaltCapi pakutav raha ja teadmised asendamatuks. Suurimaks sammuks firma arengus koostöös BaltCapi on seni Rootsi viie suurema elektroonikatootja hulka kuuluva Elektromekan i Årjäng AB ülevõtmise ning praegu käimasolev tööprotsesside ühildamine.

”...kuigi mind ootab ees tulevik väiksema osalusega, siis see eest on see märksa suuremast pirukast...”, ütleb Hanzas Elektronika asutaja ning juhatuse esimees Ilmars Osmanis.

on ettevõtte arendamise eesmärgid,” kirjeldab Saks tingimusi, mille olemasolul on ettevõtjatel saada erakapitali kaasamisest sama suurt kasu kui

muud negatiivsed ilmingud ei sobi koostöösse erakapitaliga.”

”Kartused erakapitali ees põhinevad legendidel,” kinnitab Saks. ”Kui

Vahepealsetesse aastatesse mahuvad tootmise laiendamine Ogres ning uue tehase rajamine Ventspilsis. Neist esimeses on arendamistöö tulemusel praegu ligikaudu 30% ja Ventspilsis 80% vaba tootmisvõimsust.

”BaltCap suudab tänu laialdasele kogemusele aidata firmas ellu viia muutusi, mille kasutuselevõtt arendab firmat selliselt, et reaalne väärtus võib lühikese aja jooksul kasvada mitu korda. Lisaks finants- ja aruandlusüsteemi korrastamisele aitame vajalike spetsialistide leidmisel ning nõustame igapäevasel juhtimisel,” kirjeldab Saks BaltCapi rolli.

Osmanise sõnul on firma lähema paari aasta tegevuse keskmises ühendatud ettevõtete koostöö arendamine ning tegevuse laiendamine Põhja-Euroopa turul.

Baltikumi kui tootmispaiga eelised Kaug-Ida ees

Hanzas Elektronika on saanud mitmeid tellimusi, mis olid algselt mõeldud Taiwani või Lõuna-Korea firmadele. Millised tegurid on talle eelise andnud?

- **Madalam transpordikulu**
Muutub üha olulisemaks, kuna see teenus on kogu maailmas üha kallimaks muutunud.

- **Lühem turule jõudmise aeg**
Innovatsiooni kiirus on tõusnud kuude, isegi nädalateni.
- **Juhtimise paindlikkus ja kliendilähedus**

Turg muutub üha dünaamilisemaks, tähtsad on lühike tellimisperiod ning paindlik tellimuse muutmise võimalus.

Tulevikus, kui langetatakse otsus, et BaltCapi jaoks on investeringupeeriood läbi saanud, valitakse sobivaim viis ettevõttest väljumiseks. Osalusest huvitatud investoreid peaks jätkuma,

sest Hanzas Elektronika on kõige kiiremini kasvav ning kõige kasumlikum elektroonikaseadmeid tootev ettevõtte Balti- ja Põhjamaades ning ettevõtet ootab ees märkimisväärne kasv. **I&E**

NASDAQ OMX Groupi asepresident
Hans-Ole Jochumsen vastutab
seitsme Põhja- ja Baltimaade
börsi tegevuse eest.

Balti aktsiad muutuvad nähtavamaks

Hans-Ole Jochumsen selgitab, mis muutub NASDAQi ja OMXi liitumisel Eesti väärtpaberituruga.

Mis on NASDAQi ja OMXi vahelise liidu eesmärk?

Me moodustame maailma suurima börsihaldusettevõtte, mis seab standardi üleilmsele elektroonilisele kauplemisele ja börsiettevõtete teenustele ning pakub kõrgetasemelist infrastruktuuri finantsturgudele kogu maailmas. Teeme lisaks koostööd Dubaiga aitamaks laiendada finantskeskust, mis toimiks Euroopa ja Ida-Aasia vahelise sillana.

Kuidas erineb teie liit NYSE Euronexti liidust?

NASDAQ OMX on suurim börsihaldusettevõtte maailmas, meil on noteeritud üle 3900 ettevõtte. Lisaks on meil kogemus kuuelt kontinendilt. Võrdluseks: NYSE Euronext haldab börse ainult Põhja-Ameerikas ja Euroopas.

Kas NASDAQ ostab OMXi või on tegemist kahe liitumisega?

Planeeritud tehingu lõpuks omandab NASDAQ 100 protsenti OMXi aktsiatest, mistõttu tehniliselt rääkides NASDAQ tõepoolest ostab OMXi. Samas on uue organisatsioo-

ni struktuur moodustatud nii, et kumbki pool panustab sellesse võrd-selt. Näiteks on OMXi mahukas valdkond, tehnoloogia müük, midagi väga uut NASDAQile.

Kui palju inimesi töötab NASDAQ OMXis?

NASDAQil on ligikaudu 880 töötajat, OMXil 1600. Seega on uuel ettevõttel 2480 töötajat.

Milliseid sünergiad näete tulubaasides?

Näeme tulubaaside sünergiaks mitmesuguseid võimalusi, näiteks

rupositsioon on paranenud ja tooteportfell laienenud, oleme suutelised meelitama ligi ka uusi kliente.

Tuleme lähemale Eestile. Mis muutub Eesti ja Baltikumi jaoks OMXi ja NASDAQi liitumise tulemusena?

Tänu meie tugevale positsioonile Ameerikas, maailma suurimal finantsturul, suudab OMX Nordic Exchange pakkuda senisest rohkem kanaleid börsiettevõtetele ja teistele emitentidele. Nende kanalite kaudu saavutab emitent suurema nähtavuse, jõuab laiema investorite baasini ja

Kapitalituru areng sõltub suuresti kohalikust seadustikust ja suhtumisest. Näiteks sellest, kuidas riik maksustab investeringuid ja kas valitsus on valmis noteerima riigiettevõtteid börsil.

olemasolevatele klientidele nii uute toodete ristmüüki kui ka lisateenuste ja -toodete müüki. Kuna meie tu-

ligipääsu senisest suuremale likviidsusele. Lisaks avarduvad võimalused turuosalistele ja infoedastajatele. ▶▶

►►► **Kas Tallinna Börs võtab kasutusele uue ja parema kauplemisplatvormi?**

OMX on välja arendamas uut kauplemisplatvormi Genium. Põhjamaade ja Balti börsid võtavad selle suure tõenäosusega kasutusele järgmise aasta lõpuks.

Millisena näete Balti börse 3–5 aasta perspektiivis? Kas neist saab eraldiseisev investeerimisregioon või on nad täielikult lõimitud Põhjamaade turgudega? Kas teil on plaan Balti regiooni aktiivselt Euroopas ja USAs turundada?

Balti turud on viimase kahe aasta jooksul väga kiirelt arenenud ning usun, et see kasv jätkub. Rahvusvaheliste turuosaliste arv Baltikumis järjest kasvab, just hiljuti sai uueks börsi liikmeks näiteks Insitinet.

See on loomulik, et kapitaliturgude arenguga viiakse teie kauplemisreeglid ja -põhimõtted veelgi enam kooskõlla Põhjamaade omadega. See muudab Eesti ja Balti turgude turundamise maailmas palju lihtsamaks. Loomulikult sõltub kapitaliturgude areng suuresti kohalikust seadustikust ja riigi suhtumisest. Näiteks sel-

juriidiliselt liita üheks ettevõtteks, näiteks Euroopa äriühinguks?

Me oleme ühtlustamas reegleid ja toiminguid mitte ainult Baltikumis, vaid kõikides Põhjamaades. Meie kliendihaldurid ei ole enam alati "ko-

dilised ettevõtted, kuid klientidele on tähtis, et kõrgekvaliteedilist teenust pakutaks sarnaste protseduuride ja põhimõtete kohaselt olenemata sellest, kus riigis me tegutseme või mis on ettevõtete juriidiline nimi.

Kas NASDAQ OMX müüb talle kuuluvad Eesti Väärtpaberikeskuse ja Läti keskdepositooriumi või on plaanis juurde osta Leedu deposiitloom, et moodustada tõeline Balti turg ka kauplemisjärgse arveldamise mõttes?

Väärtpaberitehingute kauplemisjärgne arveldamine on liialt killustunud kogu Euroopas ja see on takistuseks Euroopa-siseste finantsteenuste tõelisele integratsioonile. Selles kontekstis on Baltikumi deposiitloomide vahel toimiv side selge samm edasi.

Leedu deposiitloomi omandamine on muidugi üks variant. Oleme algatanud uuringu, mis analüüsib või-

Tehniliselt on tegu ostmisega, aga samas on uue organisatsiooni struktuur moodustatud nii, et kumbki pool panustab sellesse võrdset.

lest, kuidas riik maksustab investeerimise aktsiatesse ning kas valitsusel on valmisolek noteerida riigile kuuluvaid ettevõtteid jne.

Kas uue NASDAQ OMX grupi teke ja integratsiooni protsessi tulemusena on plaanis Balti börsid ka

duriigi" põhised, vaid tegutsevad rahvusvaheliselt.

See protsess süveneb veelgi, sest meie eesmärk on muuta NASDAQ OMX sisuliselt üheks ettevõtteks. Kas ettevõtteid ka juriidiliselt liidetakse, ei ole nii oluline. Näiteks on meil ka Põhjamaades erinevad juriid-

malusi asutada Baltikumi uus kolme riigi väärtpaberite arveldamist teostav süsteem. Loodan, et oleme võimalised ületama kõik seadusest tulenevad või tehnilised takistused ja loome integreeritud Balti turu.

OMX on ostnud Balti börsid, Armeenia börsi ning arendab börsi Peterburis. Kas teil on plaan omandada teisi börse Kesk-Euroopas, näiteks Belgradi börsi?

Teatavasti oleme ostnud ka Nordpooli, mis on Põhjamaade juhtiv elektribörs ja teavitanud kavatsusest luua NASDAQ OMX Euroopa-sisene elektroonilise kauplemise platvorm Euroopa *blue-chip* väärtpaberitele. Konsolideerimisprotsess börside valdkonnas on loomulik ja me otsime selle teostamiseks erinevaid võimalusi.

Kas olete ka ise börsile või teistesse finantsinstrumentidesse in-

NASDAQ + OMX = NASDAQ OMX Group, Inc.

NASDAQ Stock Market, Inc. viis lõpule liitumise Balti- ja Põhjamaade börsigrupiga OMX AB. Selle tulemusena tekkis maailma suurim börsiettevõtte NASDAQ OMX Group, Inc.

NASDAQ OMX Group tegutseb kogu maailmas nii arenenud kui ka arenevatel turgudel. Ettevõtte pakub kauplemisvõimalusi mitmesuguste väärtpaberitega, väärtpaberite kauplemistehnoloogiaid, võimalusi kapitali kaasamiseks ning väärtpaberiturufotooteid ja indekseid.

”NASDAQ OMX Group on uudne

börsiettevõtte. Meil on ainulaadne võimalus teenindada oma kliente paljudel tasemetel, alates finantsinstrumente toetavatest kauplemisplatvormidest, kuni noteerimiste, finantstehnoloogiate ning info- ja finantstoodeteni,” ütles Bob Greifeld, NASDAQ OMX Grupi tegevjuht.

Tehingu käigus sai NASDAQ OMX Group ka DFIXi, Dubai rahvusvahelise börsi 33,3% aktsiate omanikuks. Samuti on Dubai riiklik börsifirma Borse Dubai NASDAQ OMX Grupi 19,9% aktsiate omanik.

vesteerinud ja mida praegusel ajal investoritele soovitaksite?

Investeerin peamiselt fonditoodetesse. Ma ei anna kunagi konkreetseid investeerimissoovitusi.

Te olete Taanist. Mis on kõige populaarsem aktsia Kopenhaageni börsil?

Kõige kaubeldavamad aktsiad on maailma suurimal tuuleparkide tootjal Vestasel, Põhjamaade ja Baltiku-

mi pangandusliidril Danske Bankil, insuliinitootjal Novo Nordiskil ja Maerskil, mis on suurim konteinerfirma kogu maailmas.

Kas te kolite seoses uue ametiga üle Stockholmi?

Jah, ma kolin Stockholmi. Olen viimase 2-3 aasta jooksul suurema osa oma ajast Rootsi pealinnas veetnud, mistõttu ei ole muutus minu jaoks suur. **I&E**

Kes võtta nõustajaks – advokaat, pankur või audiitor?

Alternatiivturule First North Baltic Eesti lepinguliste nõustajate seas on aprilli seisuga kolm advokaadibürood, kolm finantsasutust ning kaks audiitori- ja ärikonsultatsioonifirmat. Keda valida enda alternatiivturule viijaks?

Alternatiivturule nõustaja

Ettevõtted, kes soovivad liituda Baltimaade alternatiivturuga First North, peavad esimese sammuna valima sobiva nõustaja ja sõlmima vastava lepingu.

Nõustaja analüüsib ettevõtte alternatiivturule kauplemisele võtmise osas ning toetab ettevõtet kogu protsessi vältel, informeerides teda kõigist alternatiivturule nõudmistest ja kohustustest. Alternatiivturule nõustaja on ettevõtte partneriks alates turuletulekust kuni börsil noteerimiseni või muul põhjusel alternatiivturult lahkumiseni. Nõustajale on osaliselt delegeeritud ka järelevalvekohustus ettevõtte üle, lisaks on ta ettevõtte juhtimise ning avalike ja investorsuhete kvaliteedi eest moraalselt vastutav.

Alternatiivturule nõustajateks saavad piisavate kogemustega äri- ja finantskonsultatsioonide ettevõtted, kes läbivad ka spetsiaalse alternatiivturule First North koolitusprogrammi ning sõlmivad lepingu vähemalt ühe Balti börsiga.

Advokaadibüroo Sorainen partner Reimo Hammerberg soovib valida selle, kellega al-

ternatiivturule pürgiva ettevõtte juhtidel suhtlemine kõige mõnusamalt sujub. "Sisuliselt täidab nõustaja pro-

First North Balticu lepingulised nõustajad

Tallinna Börs

Aare Raigi Advokaadibüroo
Advokaadibüroo Lepik & Luhaäär
LAWIN
Advokaadibüroo Sorainen
Deloitte Advisory
GILD Financial Advisory Services
Hansapank
KPMG Baltics
SEB Enskilda

Riia Börs

Eventus Partners
SEB Enskilda
Deloitte Latvia
Laika stars

jektijuhhi rolli," põhjendas ta Äripäeva seminaril "Uued ja täiendavad võimalused kapitali kaasamiseks 2008. aastal muutunud majanduskeskkonnas".

Alternatiivturuettevõtte nõustamine sisaldab nii juriidilisi, finantsaruandluse kui *corporate finance* küsimusi. Kõigi nende valdkondade kompetentsi ei ole organisatsiooni sees ühelgi nõustajal, mistõttu osa teenust tuleb vastava ala asjatundjatelt sisse osta.

Hammerberg rääkis, et nõustajatel tuleb väga palju tegemist turureglite täitmise küsimustega, milles on advokaadibürood kõige kompetentsemad. "Sellegipärast ongi ka mitu advokaadibürood nõustajate nimekirjas."

Balti riikide võrdluses on advokaadibüroode tugev esindatus nõustajate seas Eesti omapärane. Leedus on nõustaja õigused saanud üks advokaadibüroo, Lätis ei ühtegi. Leedus, kus aprilli seisuga oli nõustajaid kõige rohkem (11), domineerivad kohaliku haardega finantsnõustamisfirmad. Lätis on nõustajate hulgas samuti ülekaalus finantsistid. **I&E**

Vilniuse Börs

Baltijos imonių finansai
Deloitte Lietuva
GILD Bankers
Investicijų valdymas
Jusu tarpininkas
Lideika, Petrauskas, Valiunas ir partneriai LAWIN
Orion securities
SEB Enskilda
Strata
Swedbank Corporate Finance
Verslo konsultacijų spektras

First North jäi mullu alla vaid Londoni AIMile

Põhjamaade alternatiivturul First North korraldati möödunud aastal 50 esmast avalikku aktsiaemissiooni. Rohkem toimus neid vaid Londoni alternatiivturul AIM – 220.

Esimate avalike aktsiaemissioonide (IPO) koguarvult oli NASDAQ OMX Group, millele First North kuulub, Euroopas neljandal kohal. OMXil noteerimisega lõppes 35 IPOt, First Northil kauplemisele võtmisega 50.

OMXi suurima IPO tegi Rootsi tööstusfirma Nederman, mis kaasas kapitaliturult 642 miljonit eurot. Euroopa suurima IPO tegi 4724 miljonit eurot kaasanud Venemaa VTB Bank, mis noteeriti Londonis.

Kui Euroopa IPOde arv vähenes PricewaterhouseCoopersi väljaande IPO Watch Europe andmeil 2006. aastaga võrreldes 3% ja väärtus kahenes 9%, siis OMXi vastavad näitajad olid tänu alternatiivturule vastavalt 44% ja 10% kasvu. OMXi 85st IPOst neli olid rahvusvahelised.

Alternatiivturgudel noteerimisega lõppes Euroopas 430 IPOt kogumahuga 14,3 miljardit eurot (2006. aastal vastavalt 507 ja 17,4 miljardit).

Euroopa edestas taas USA-d

Euroopa oli 2007. aastal rohkemate rahvusvaheliste esmaemissioonide toimumispaik kui USA. USA-s toimus neid mullu 50 koguväärtusega 8,8 miljardit eurot, Euroopas 126 koguväärtusega 21,4 miljardit eurot. IPOde koguarvult ja -väärtuselt edestas Euroopa samuti USA-d, kuigi võrreldes 2006. aastaga on vahe vähenenud.

Londoni AIMi turuosa jätkas kahane-mist: 2005. aastal toimus seal 84% kõigest alternatiivturgude IPOdest, 2006. aastal 64% ning 2007. aastal 51%.

Enamikul alternatiivturgudel vähenes eelmisel aastal IPO-aktiivsus võrreldes 2006. aastaga. Mullu esimese täisaasta töötanud First Northi kõrval olid erandiks Marche Libre, mis kuulub Pariisi, Amsterdami, Brüsseli ja Lissaboni börsi ühendavale NYSE Euronextile, ja Varssavi börsile kuuluv New Connect, mis alustas tegevust alles 2007. aasta augustis. New Connectil korraldati 24 IPOt. **I&E**

2006. ja 2007. aasta IPOd Euroopa alternatiivturgudel

Börs	2007, IPOde arv	2007, maht, mln EUR	2006, IPOde arv	2006, maht, mln EUR
AIM (London)	220	9537	325	13 618
PSM (London)	5	1909	4	881
EuroMTF (Luksemburg)	13	1295	25	1355
First North (OMX)	50	837	14	345
Alternext (NYSE Euronext)	39	445	53	461
Entry Standard (Deutsche Börse)	34	250	51	719
IEX (ISE - International Securities Exchange)	9	183	7	95
NewConnect (Varssav)	24	41	-	-
Marche Libre (NYSE Euronext)	48	24	32	21
KOKKU	435	14 346	507	17 430

Allikas: IPO Watch Europe - Review of the year 2007

Evli kinnisvara investeerimisfondi suured plaanid Venemaal

Märtsis omandas Evli kinnisvara investeerimisfond EPI (Evli Property Investments) Russia I Peterburi kesklinnas paikneva Kellermanni Keskuse. Müüjateks olid Scandinavian Manufacturing ApS, Swedfund, East Capital Amber Fund ja rida erainvestoreid.

Kui kogu kinnisvara arengupotentsiaal on realiseeritud, ulatub investeeringu kogumaht hinnanguliselt 150 miljoni euroni.

Ärikeskus asub Peterburi kesklinnas Krasnoarmeiskaya tn 22. Olemasolevas büroohoones on ligi 20 000 ruutmeetrit pinda. 6000-ruutmeetrine laiendus on praegu ehitamisel ning peaks valmis saama käesoleva aasta

hilissügisel. Tulevikus on võimalik ehitada veel 40 000 ruutmeetri ulatuses büroopinda.

2006. aasta juunis asutatud EPI Russia I on Soome esimene kinnisvarafond, mis investeerib eranditult Venemaal ja on üks väheseid investeerimisfondi maailmas, mis keskendub Venemaa kinnisvaraturule. Fondi investeerimisstrateegia on arendada ärikinnisvara Peterburis ja Moskvast.

Fondi eesmärk on kokku saada 350–400 miljoni euro väärtuses kinnisvaraportfell, praegu on portfellis kolm suurt investeringut kogumahuga 250 miljonit eurot. Lisaks hiljuti ostetud Peterburi kesklinna ärikesku-

sele kuulub EPI Russia I portfelli ka Põhja-Peterburis ehitatav 9-kordne ärihoone ning Peterburist lõunasse jääv Gorelovo logistikakeskus. Nende kahe väärtus on kokku ligi 100 miljonit eurot.

EPI juhatuse esimehe Petteri Nurminen sõnul on Venemaa kinnisvaraturg sedavõrd atraktiivne, et kaalutakse isegi EPI Russia II fondi loomist. Kinnisvarainvesteeringutest eelistatakse logistika- ja büroohooneid, kõne alla tulevad ka hotellid, ent elamuarendus jäetakse parem teistele tegijatele. Lähiaastateks ennustab Nurminen suurimat kasvu Moskva regiooni ärikinnisvara turule.

Evli ostis Venemaal ettevõtte rahanduse firma

2008. aasta veebruaris sai teoks Evli laiendamine Vene finantssektorisse.

Evli pank omandas 49,9% Venemaa ettevõtte rahanduse firmast Avanko, millel on kontorid Moskvast ja Peterburis. 50,1% osalusest jääb Avanko juhtide valdusse.

Tänu pikaajalisele kogemusele Venemaa finantsturgudel, kohalike äritavade sügavale tundmisele ja laiale kon-

taktide võrgustikule on Avanko loonud tugeva kliendibaasi, kuhu kuuluvad nii Venemaa kui ka rahvusvahelised ettevõtted. Avanko täiendab Evli ettevõtte rahanduse meeskonda 24 Vene professionaaliga, kes hakkavad tegema tihedat koostööd Evli praeguste tiimidega Soomes, Rootsis, Eestis, Lätis ja Leedus.

Evli pangat ettevõtte rahanduse osa-

konna juhi Mikael Thunvedi sõnul avab ühissetevõtte Evli klientidele täiesti uued võimalused. "Venemaa-suunaliste investeeringute maht kasvab kiiresti, just seetõttu tugevdab Evli oma kohalolekut sealse piirkonnas," selgitas ta.

Vene kliente huvitab Avanko juhtide sõnul kindlasti võimalus emiteerida ettevõtete aktsiaid OMX Grupi Põhja- maade väärtpaberiturgudel.

Instinet Europe Limited sai Balti börside liikmeks

Instinet sai NASDAQ OMX Baltic Market börside liikmeks ning omandas kauplemisõiguse Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel. Liikmestaatus annab Instinetile õiguse pakkuda oma klientidele ligipääsu Balti väärtpaberiturule.

Instinet Europe Limited on 23. börsi liige, kes kaupleb kõigil kolmel Balti börsil. NASDAQ OMX Balti Market liikmeid on kokku 41.

”Meie kliendid otsivad järjest enam

investeeringuvõimalusi väljastpoolt traditsioonilisi finantskeskusi, seetõttu soovime pakkuda ühendust võimalikult paljudele turgudele,” ütles Peter Howard, Instinet Europe aktsiaturgude juht. ”Hea meel on meie elektroonse kauplemisvõimaluse laienemise üle Balti turgudele, mis annab väärtuslikku lisas enam kui 80 väärtpaberile, millega Instineti kliendid juba praegu kaubelda saavad.”

Parimate investorsuhetega börsifirma on TEO LT

Tallinna, Riia ja Vilniuse börsid kuulutasid börsiettevõtete investorsuhete konkursi ”Baltic Market Award 2007” võitjaks Leedu ettevõtte TEO LT.

Eesti Telekom oli parimate investorsuhetega ettevõtte Tallinna börsil, SAF Tehnika oli parimate investorsuhetega ettevõtte Riia börsil ja parimate investorsuhetega väikeettevõtte. Parim investorsuhetele panustav kodulehekül on Läti ettevõttel Olainfarm. Baltic Market Awards hindamiskomisjon analüüsis kokku 69 börsiettevõtet.

2007. aasta jooksul parandasid Balti börsidel noteeritud ettevõtted tunduvalt investorsuhete kvaliteeti – tulemuste keskmine hinne oli 20% kõrgem 2006. aasta näitajast, ka erinevates kategooriates oli konkurss väga tugev. Enim on paranenud ettevõtete kvartaalsete ja aastaaruannete ning kodulehekülgede kvaliteet.

”Järjest enam investeerimisotsuseid tehakse finantskriteeriumite kõrval ka pehmematele väärtustele tuginedes. Hästi korraldatud investorsuhted aita-

vad kõigil turuosalistel olla kursis ettevõtete käekäiguga ning on ka omamoodi magnetiks uute investorite kaasamisel,” selgitas Baltic Market Awards hindamiskomisjoni esimees Geoffrey Mazullo konkursi olulisust.

Lisaks andis Tallinna Börs koostöös Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli, Estonian Business Schooli ja International University Audentesega välja auhinna parima väärtpaberituru teemalise üliõpilastöö eest. Üliõpilastööde konkursi võitis Mart Veskimägi magistritööga ”Efektiivse turu hüpoteesi empiiriline testimine Tallinna Börsil”, eriauhinna pälvis Erki Alas bakalaureusetööga ”Aktsiate avalik esmaemisioon – motiivid ja mõjud ettevõttele”.

BaltCapi juhtkond ostis firma välja

Eesti, Läti, Leedu ja Soome partneritest koosnev juhtkond ostis Evlilt ja CapManilt välja kõik riskikapitalifirma BaltCap aktsiad ning jätkab fondide haldamist iseseisvalt.

BaltCapi tegevjuhi Peeter Saksa sõnul on see loogiline samm riskikapitalimaailmas, kus enamik fonde on juhitud iseseisvate spetsialiseerunud fondijuhtide poolt.

Evli Securities juhatuse esimees Aidas Galubickas ütles, et otsus müüa on osa Evli strateegiast, mille eesmärk on keskenduda rohkem meie põhitegevustele nagu ettevõtete rahandus, varahaldus ja maaklerteenused.

BaltCap ostis 100% Interinfost

BaltCap ostis Interinfo Holding SCA-lt 100% Interinfo grupi ettevõtetest Eestis, Lätis ja Leedus.

Interinfo on suurim infokataloogide, andmebaaside ja elektroonilise meedia grupp Balti riikides, mis pakub trüki- ja internetikataloogi ning teabeabi tooteid. Interinfo on ettevõtted Eestis, Lätis ja Leedus, mille käive 2007. aastal oli 15,5 miljonit eurot.

”Usume, et reklaami ja infokataloogide sektoril on Balti riikides suur kasvupotentsiaal ja meie eesmärk on sellest osa saada Interinfo investeringuna. See on esimene investeering BaltCap Private Equity Fundist, mille lansseerisime 2007. aasta detsembris,” ütles BaltCapi juhtivpartner Peeter Saks.

Eestlased ja lätlased investeerivad tuleviku nimel

NASDAQ OMX Balti börside tellitud uuringu kohaselt on Eesti ja Läti investorite peamiseks eesmärgiks pikaajaline tuleviku kindlustamine, Leedus soovitakse teenida palgale jooksvat lisatulu.

Ligi 40% vastanutest, kes praegu investeerimisega ei tegele, alustaks investeerimisega sissetulekute kasvades, kolmandik vastajatest peavad investeerimisotsuse tegemisel oluliseks ka riigi majandusarengu näitajaid.

Investeerimisel peavad eestlased ja lätlased tähtsaks pikaajalist tuleviku kindlustamist (42,5% Eestis; 41,8% Lätis), millele järgneb täiendava sissetuleku teenimine (42,0% Eestis, 36,6% Lätis). Leedus soovitakse investeringutelt enim teenida jooksvaid lisisissetulekuid (37,6%) ja säästa tulevikuks (29,9%).

Käesoleval aastal alustaks investeerimisega väike osa vastanutest (5,9% Eestis; 3,6% Leedus; 3,4% Lätis), keskmiselt 16% Eesti, Läti ja Leedu elanikest

on veel kahtleval seisukohal. Oma väärtpaperiportfelli täiendamise osas olid optimistlikumad need vastajad, kes on juba varem väärtpaperitesse investeerinud.

Informatsiooni investeringute tegemiseks eelistavad lätlased ja leedulased saada massimeediast. Eestlased ootavad vastavat informatsiooni pigem finantsinstitutsioonidelt (pangad/investeerimispangad) ja nende spetsialistidelt (21,7% eestlastest, 12,3% lätlastest, 12,7% leedukatest).

Balti börside kodulehekülge kasutavad infoallikana tunduvalt rohkem eestlased (7,1% eestlased, 2,3% lätlased ja 1,2% leedulased). 10% eestlastest on ka teadlikud Tallinna Börsi investorharridusprogrammist Invest Mentor.

2007. aasta detsembris tehtud uuringu käigus intervjueriti igas riigis 1000 inimest. Uuringu viisid Eestis, Lätis ja Leedus läbi uuringufirmad Saar Poll, Latvian Facts ja Vilmorus.

BaltCap asutas uue riskikapitalifondi

BaltCap on asutanud uue kasvukapitalile ja väljaostudele suunatud riskikapitalifondi. Fondi planeeritav maht on 100 miljonit eurot ning ühe investeringu suuruseks 5 kuni 10 miljonit eurot.

BaltCap Private Equity Fund jätkab seniste fondide strateegiat, investeerides keskmise suurusega, kuid olulist kasvupotentsiaali omavatesse firmadesse, omandades nii enamus- kui ka olulisi vähemusosalusi. Fond investeerib kõikidesse sektoritesse, välja arvatud kinnisvara, erilist huvi tuntakse tootmise, eratööstuse, *business to busi-*

ness, infotehnoloogia ja ehitusega seotud ettevõtete vastu.

Fondi peamiseks tegevuspiirkonnaks on Baltimaad, kuid fond võib investeerida ka teistesse Kesk- ja Ida-Euroopa riikidesse toetamiseks Balti ettevõtete rahvusvahelist laienemist.

Fondi maht avamisel oli 58 miljonit eurot ning investoriteks kohalikud ja rahvusvahelised institutsionaalsed investorid, sealhulgas EBRD, European Investment Fund, Icebank, SEB Eesti pensionifondid, Erste Bank ja teised.

Suurim Põhjamaade First Northil kaubeldav ettevõte on 28. detsembril turule tulnud Black Earth Farming, mis ostab, omab ja harib maad Venemaa mustmulla-regioonis. Ettevõtte turuväärtus oli märtsi lõpus ligi 10 miljonit Eesti krooni.

Alternatiivturug on ettevõtete tulekuks valmis

Alternatiivturu käivitamise eelduseks olevad Eesti väärtpaperituruseaduse muudatused ning finantsinspektsiooni poolt kinnitatud alternatiivturu "First North" reglement jõustusid novembris.

"Olukorras, kus laenu raha ettevõtete jaoks kallineb, tuleb ettevõtjail avarama pilguga ringi vaadata ning kaaluda erinevaid finantseerimisvõimalusi. Börsile või alternatiivturule tulek võib uuendusmeelsele ettevõttele olla parim võimalus pikaajalise kapitali kaasamiseks, säilitades samas kontrolli ettevõtte juhtimisotsuste üle," sõnas Tallinna Börsi turuteenuste osakonna juhataja Kalle Viks.

Alternatiivturu "First North" eesmärk on anda leebemate reeglite abil laiemale ringile ettevõtetele võimalus arenguhüppe finantseerimiseks ning tekitada börsiettevõtete järelkasv, samal ajal pakkudes täiendavaid investeerimisvõimalusi investoritele.

Nüüdsest rohkem
DIRECTORIT!

JUHTIMISAJAKIRI

**ÜLE 1000 ARTIKLI
VEEBILEHEL**

**PRIVAATSED
HOMMIKUSEMINARID**

Director^D
AJAKIRI TARGALE JUHILE

**TUTVUMISTELLIMUS
VAID 375,-**
TEL. 625 1859
TELLIMINE@DIRECTOR.EE
WWW.DIRECTOR.EE

Raivo Hein

Moonfish Media

Online-kauplemisplatvormide omanik Tradus Limited, mis kuulub rahvusvahelisele meediafirmale Naspers, ostis 51% Eesti ühest suuremast internetimeedia ettevõttest Moonfish Media. Moonfish Media praegune juhtkond jätkab ettevõtte töö igapäevast korraldamist.

"Hind jäi Delfile alla ja oli CV Keskuse omast kõrgem. Seega oli tegu Eesti suuruselt teise internetiportaali müügitehinguga," rääkis Moonfish Media juht Raivo Hein.

Tradusel on optsioon osta täielik osalus järgmise 3-4 aasta jooksul. Tradus Limitedi investorsuhete juht Alison Cabot ütles, et teise poole ost sõltub majandustulemustest.

Osaluse firmast müüsid kõik senised omanikud võrdselt. Lõhmus, Haavel & Viisemanni käes oli enne müüki Moonfishist 46,5%, Justkulli ja Kaksada Kaksikümmend Volti käes võrdselt 26,75%.

CV Keskus

Tööportaali CV Keskus vähemusosaluse omandasid rahvusvahelised investeerimisfirmad Digital Sky Technologies, Tiger Global Private Investment Partners IV ja Bexley International Investments. Tehing toetab CV Keskuse strateegilisi eesmärke kujuneda ühtlaselt tugevaks turuliidriks kõigis Balti riikides.

Bookinghouse

Veebireisibüroo Bookinghouse.net viis veebruaris lõpule aktsiavahetustehingu ning ühines Leedu firmaga UAB Interneto Partneris.

Interneto Partneris'e aktsiate kontrollpakk (64,8%) kuulub senisele ainuomanikule Audrius Ramanauskasele, ülejäänud aktsiad kuuluvad endistele Bookinghouse omanikele. Viimastest suurimad on OÜ Eggera ning OÜ Prudenor. AS Bookinghouse on nüüd 100% IP tütarettevõtte.

Interinfo

BaltCap ostis Interinfo Holding SCA-lt 100% Interinfo grupi ettevõtetest Eestis, Lätis ja Leedus. Interinfo on suurim infokataloogide, andmebaaside ja elektroonilise meedia grupp Balti riikides, mis pakub trüki- ja internetikataloogi ning teabeabi tooteid.

Median SD

Telemaatikafirma Oskando omandas olulise osaluse tarkvaraarendusettevõttes Median SD OÜ, jätkates laienemist sõidukite ja seadmete haldus- ning jälgimislahenduste turul. Median SD toodetakse nii veebi- kui töölaua põhised GIS tarkvaralahendused, sh GPS-asukohajälgimise süsteemid.

United Dogs and Cats

Ambient Sound Investments omandas 15%se osaluse Eesti alustavas ettevõttes United Dogs and Cats. Firma arendab keskkondi uniteddogs.com ja unitedcats.com. Eestis kuuluvad ettevõttele koerasõprade suhtlusportaal kutsu.ee ja kassisõprade veeb kiisu.ee.

Apaja

Riskikapitalifond MartinsonTrigon investeeris 1,75 miljonit eurot Soome online-mängude firmasse Apaja Online Entertainment. Investeeritud kapitali kavatakse kasutada ettevõtte laiendamiseks uutesse riikidesse ja mänguplatvormi arenduseks.

EifoDATA

Projekteerimistarkvara müügi ja koolitusega tegelev Leedu firma AGA-CAD ostis samal alal tegutseva Eesti ettevõtte EifoDATA.

Webmedia

Eesti ühe suurema tarkvaraarendusfirma Webmedia tegevjuhid ostsid kolm aastat tagasi ettevõttesse kaasatud rootslastest partnerite 38-protsendilise osa uuesti endale. Väljaostuni viisid erimeelsused rootslastega firma edasise arendamise küsimuses. Webmedia juhtkonda kuuluva Priit Alamäe sõnul ulatub tehingu hind 63 miljoni krooni kanti.

Starman

Starmani uus omanik Baltic Moontech Investments Holding AS tegi kõigile ettevõtte väikeaktsionäridele ülevõtmispakkumise, mille tulemusena omandati hinnaga 5,75 eurot aktsia kohta veel 4,38% Starmani aktsiast. Pärast pakumist kuulub Baltic Moontechile kokku 65,16% Starmani aktsiast.

Fotoluks

Investeerimisfirma SLProductions müüs talle kuulunud 50% Fotoluksi aktsiast Assar Jõeperale, kes seni oli 50% Fotoluksi omanik.

Praktiline Arvutikasutaja

AS Kalev Meedia ostis ajakirja Praktiline Arvutikasutaja. Kalev Meedia juhataja Alar Pinki hinnangul on ajakirja puhul tegemist suure potentsiaaliga väljaandega, mida tuleks veelgi laiemale sihtrühmale tutvustada.

Medicover

Tervishoiuteenuste pakkuja AS-i Medicover Eesti juhtkond ostis kogu Medicover Eesti äri ettevõtte seniselt põhiaktsionäri ABC Medicover Holding S.A-lt. Omandivormist sõltumata jääb ettevõtte Medicoveri rahvusvahelisse kontserni.

ProSyntest

Cambrex Karlskoga AB ostis 100% ravimikomponente uurivast ja arendavast firmast ProSyntest. Cambrex kavab praegu ca 25 keemikule tööd andva ProSyntesti tegevust laiendada.

Asper Biotech

Antti Moppel ja Andres Linnas omandasid 50% Eesti ainsast DNA-teste tegevast firmast Asper Biotech.

Novaturas

Kesk- ja Ida-Euroopa suuremaid erakapitalil põhinevaid investeerimisfonde Enterprise Investors ostis 624 miljoni krooniga enamuseosaluse Baltimaade suurimas reisirandusfirmas Novaturas, millele kuulub Eesti reisifirma Novatours.

Daugavpils Galas kombinats

Eesti pelmeenitootja Uvic ostis Läti lihatootja SIA Daugavpils Galas kombinats R (DGKR).

Rakvere Piim

Maag Grupp ostis inglase omanikelt Eesti suuremate piimatööstuste hulka kuuluva Rakvere Piima. Rakvere Piim ühendatakse Maag Gruppi kuuluva Jõhvis toimetava Maag Piimatööstusega.

Põlva Piim

Põlva Piim Tootmise juhid ostisid ettevõtte omanikult välja. Omanikuks oli Hollandi firma Ecoval Dairy Trade.

Vahvlivabrik

Magusatootja Marmiton ostis vahvlite tootmisega tegeleva OÜ Vahvlivabrik.

L.I.O.N & Ko

AS Liviko ostis 100 protsenti Läti alkoholi maaletootja ning edasimüüja L.I.O.N & Ko aktsiastest. Läti importalkoholi turust kuulub L.I.O.N & Ko-le 25 protsenti.

FFL

Premia Tallinna Külmuhoone ostis Läti suurima sügavkülmutatud kaupade tootja FFL. FFLi senine kommertsdirektor Normunds Ozolins jätkab FFLi juhataja ning vähemuseosanikuna.

McDonald'si Balti äri

Hamburgerikett McDonald's müüs oma Baltimaade ärid Maltal registreeritud ettevõttele Premier Capital. Toidukohad jäävad edasi tegutsema frantsiisi põhimõttel.

ELKE Grupp

ELKE vähemuseaktsionär Vello Väinsalu müüs talle kuuluvad 20 protsenti aktsiastest investeerimisfondile Amber Trust II S.C.A.

Suurtüki NK

Tallinna Kaubamaja ostis Venus Kinnisvaralt 100% osaluse jalatsimüügike-tis Suurtüki NK ASis ja 100% osaluse SIA Suurtükis.

Eston Ehitus

Eesti Ehitus omandas 52 protsenti Eston Ehitusest. Tehingu maksumus oli veidi enam kui 187 miljonit krooni.

Toode

Katuseplekivalmistaja AS Toode omanikfirmad Airo Konsultatsioonid ja Ma-ki Konsultatsioonid müüsid 50% ettevõtte aktsiastest investeerimisfondile Amber Trust II S.C.A. Senine juhatus jätkab ettevõttes tööd ka edaspidi.

Seesam

Austria kindlustusfirma Wiener Städtische Versicherung ostis Baltimaades tegutseva Seesam Life Insurance SE ja Poolas tegutseva FinLife TunZ S.A. Mõlemad ettevõtted kuulusid Soome firmale Suomi Mutual Life Assurance Company. Aktsiate müümise põhjuseks on Suomi strateegia olla keskendu-nud vaid olemasolevate klientide teenindamisele ja nende investeringute haldamisele Soomes.

Galvex

Maailma suurim terasetootja ArcelorMittal teatas, et ostab Muuga tsinkimis-tehase Galvex. Müüjaks oli hedge-fond Silver Point Capital, mis oli Galvexi ostnud 2005. aastal 205 miljonit dollari eest pankrotipesast.

Nurminen PDI Services

Baltic Maritime Logistics Group (BMLG) ostis osaluse ettevõttes Nurminen PDI Services, millele kuulub Paldiski lõunasadamas ligikaudu 25 000 au-tot aastast vastu võttev terminal.

Tallinna jäätmete sorteerimise tehase

Ragn-Sells ostis Tallinna jäätmete sorteerimise tehase kinnistu ja seadmed. Tehingu maksumus on 80 miljonit krooni.

TOP Spa Kinnisvara

Tallinki suuromanik Infortar ostis East Capitali ja Arco Vara kinnisvarafondilt AVEC Baltic Property Fund 49%se osaluse firmas TOP Spa Kinnisvara OÜ.

Fundior Firstbrokers

Eesti kindlustusvahendaja IIZI Group ostis Rootsi finantsteenuste kom-paniilt Fundior 82% Soome kindlustusmaaklerist Fundior Firstbrokers. 18% ettevõttest kuulub selle juhile Jaava Myllyniemile. Ettevõtte uueks nimeks saab IIZI Firstbrokers Oy.

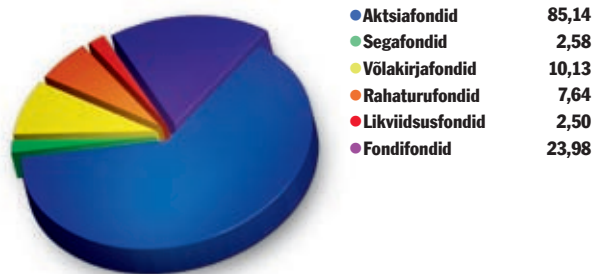
Financial Management Group

Auditor-, raamatupidamis- jmt teenuseid pakkuv Rimess ostis 100% Läti ettevõttest Financial Management Group.

Tallinna Börsi statistika

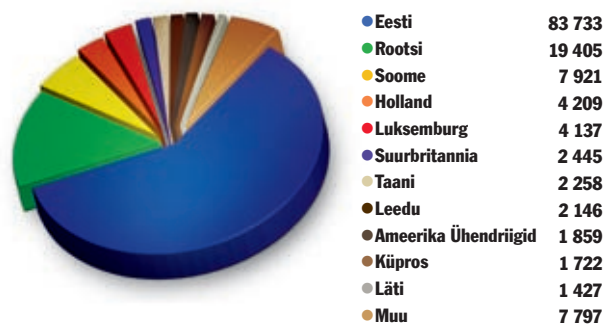
Fondikeskuses registreeritud fondide maht

seisuga 1.03.2008 (miljardites kroonides)

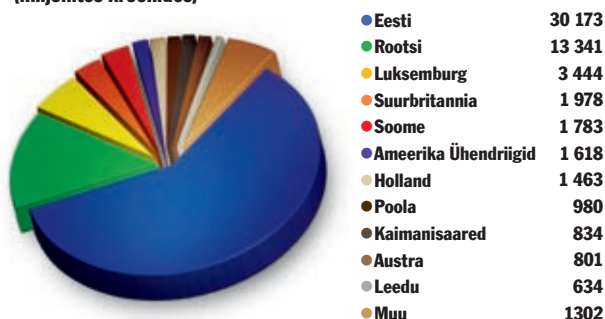
Kogu aktsiaturg

investeeringud riikide lõikes seisuga 01.03.2008 (miljonites kroonides)

Tallinna Börs

investeeringud riikide lõikes seisuga 01.03.2008 (miljonites kroonides)

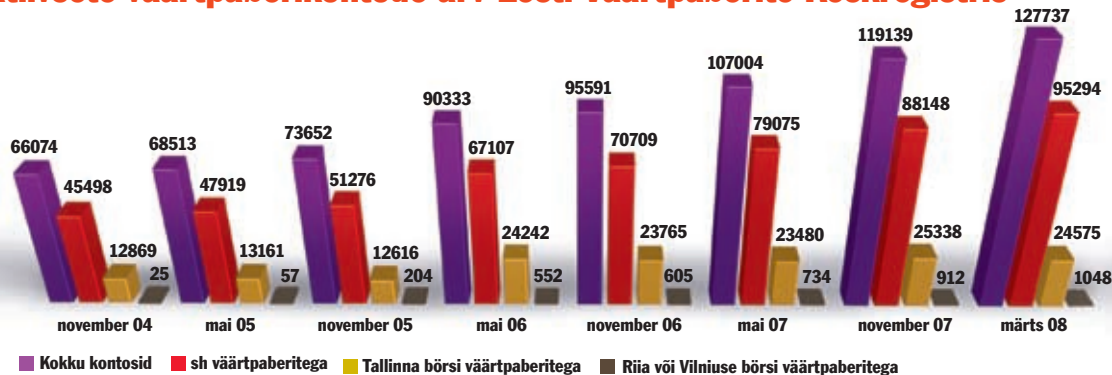

Väärtpaberite keskregister

▶ Eesti Väärtpaberite Keskregistris (EVK) oli 25. märtsi seisuga registreeritud 5420 aktsiaseltsi ja 1656 osuühingut. Võlakirju oli registreeritud 250.

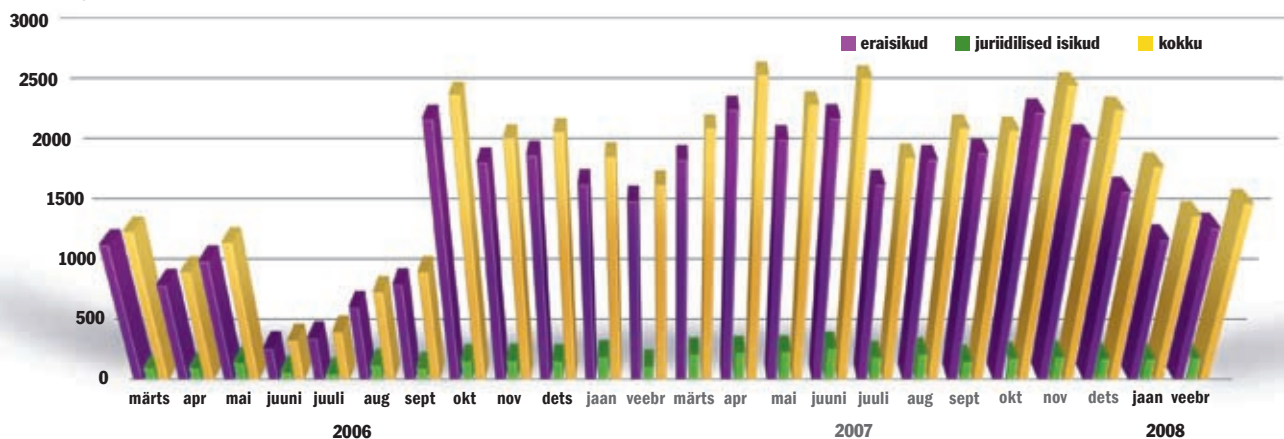
▶ Väärtpaberikontodid oli EVK-s 1. märtsi seisuga avatud 127 737, neist 13 582 juriidilisele isikule ja 114 155 eraisikule. Väärtpaberid oli registreeritud 94 294 kontol, sealhulgas Tallinna börsil noteeritud ettevõtete väärtpabereid 24 575 kontol ning Riia ja Vilniuse börsil noteeritud ettevõtete väärtpabereid 1048 kontol.

Aktiivsete väärtpaberikontode arv Eesti Väärtpaberite Keskregistris

Väärtpaberikontode avamine Eesti Väärtpaberite Keskregistris

kuu jooksul avatud kontod

Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon

(miljonites kroonides)

	31.12.03	31.12.07		30.12.03	30.12.07
1. VÄLISNÕUDED	76 167	241 517	2. VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	166 024	421 555
1.1. Otseinvesteeringud välismaal	12 761	62 475	2.1. Otseinvesteeringud Eestis	86 890	176 526
1.2. Portfelliinvesteeringud	19 365	69 000	2.2. Portfelliinvesteeringud	29 578	48 801
1.3. Tuletisinstrumendid	334	1 481	2.3. Tuletisinstrumendid	209	503
1.4. Muud investeeringud	26 524	73 536	2.4. Muud investeeringud	49 348	195 725
1.4.1. Kaubanduskrediit	5 697	15 129	2.4.1. Kaubanduskrediit	7 244	13 439
1.4.2. Laenud	14 224	31 490	2.4.2. Laenud	24 385	111 395
1.4.3. Sularaha ja hoiused	5 949	25 298	2.4.3. Sularaha ja hoiused	16 447	68 358
1.5. Reservvara	17 184	35 025			

Balti börsiettevõtete turuväärtus

Seisuga 25.03.2008 (miljonites kroonides)

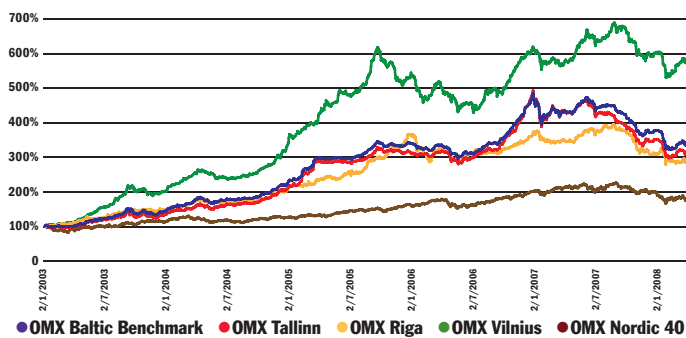
Ettevõte	Börsitähis	Turuväärtus
Eesti Telekom	ETLAT	16 448
Lietuvos energija	LEN1L	13 061
VST	VST1L	11 290
Rytu skirstomijeji tinklai	RST1L	10 934
Tallink	TAL1T	8 856
TEO LT	TEO1L	8 494
Lifosa	LFO1L	6 716
Olympic	OEG1T	6 568
DnB Nord bankas	NDL1L	6 506
DnB Nord banka	NLB1R	6 402
Lietuvos dujos	LDJ1L	6 398
Latvijas Gaze	GZE1R	6 263
Latvijas Kugnieciba	LSC1R	5 299
Žemaitijos pienas	ZMP1L	4 992
Ventspils nafta	VNF1R	4 815
Lietuvos elektrine	LEL1L	4 559
Tallinna Kaubamaja	TKM1T	4 416
Tallinna Vesi	TVEAT	3 943
Sanitas	SAN1L	3 879
Snoras	SRS1L	3 487
Ukio bankas	UKB1L	3 352
Invalda	IVL1L	2 816
Merko Ehitus	MKO1T	2 548
Šiaulių bankas	SAB1L	2 423
Silvano Fashion Group	SFGAT	2 140
Eesti Ehitus	EEH1T	1 920
Apranga	APG1L	1 913
Stumbras	STU1L	1 903
Klaipėdos nafta	KNF1L	1 503
Saku Õlletehas	SKU1T	1 438
Arco Vara	ARC1T	1 416
Pieno žvaigždės	PZV1L	1 255
Klaipėdos juru krovinium kompanija	KJK1L	1 136
Rokiškio suris	RSU1L	1 123
Latvijas Krajbanka	LKB1R	1 098
Ekspress Grupp	EEG1T	1 098
Starman	SMM1T	1 082
Grindeks	GRD1R	1 078
Norma	NRM1T	1 064
City Service	CTS1L	932
Panevezio statybos trestas	PTR1L	898
Liepājas metalurģs	LME1R	870
Limarko laivininkystes kompanija	LLK1L	863
Alita	ALT1L	808
Baltika	BLI1T	773
Harju Elekter	HAE1T	736
Kalev	KLV1T	629
Snaige	SNG1L	497
Lietuvos juru laivininkyste	LJL1L	492
Grigiškes	GRG1L	442
Olainfarm	OLF1R	430
Vilniaus baldai	VBL1L	343
Utenos trikotažas	UTR1L	334
Valmieras stikla šķiedra	VSS1R	330
Latvijas balsamz	BAL1R	300
Vilniaus degtine	VDG1L	288
Rīgas elektromasinbuves rūpnica	RER1R	285

	30.09.03	30.09.07
NETOINVESTIIRIMISPOSIITSIOON	-83 967	-177 366
Pikaajaline	-80 463	-162 862
Lühiaajaline	-3 504	-14 504

Allikas: Eesti Pank

Balti börside indeksid ja Põhjamaade OMX Nordic 40 indeks

Jaauuar 2003 - märts 2008, 1. jaauuar 2003 = 100%

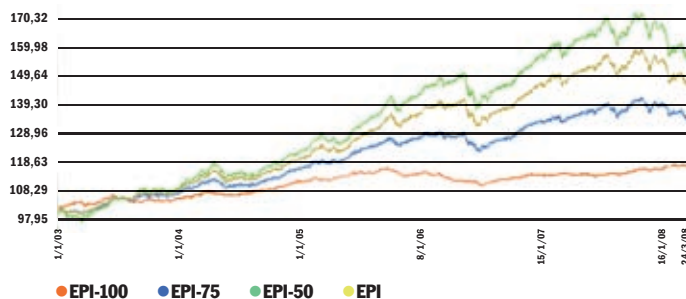

Pensionikeskus

- Teise pensionisambaga oli 25. märtsiks liitunud 559 872 inimest. Teise samba fondide maht oli 11 165 miljonit krooni, sellest 8% oli madala, 17% keskmise ning 75% suurema riskiga fondides. Pool aastat varem, 25. septembril 2007 oli fondides 10 146 miljonit krooni, jaotus fondide vahel oli sama.
- Kolmanda pensionisamba fondidega oli 25. märtsiks liitunud 47 432 inimest (25. septembril 2007 oli neid 38 963). Kolmanda samba fondide maht oli 1006 miljonit krooni (25. septembril 972 miljonit krooni).
- Kolmanda pensionisamba kindlustuslepingu oli 25. märtsiks sõlminud 85 252 inimest (25. septembril 84 279 inimest), kogutud kindlustusreserv oli 1979 miljonit krooni (25. septembril 1914 miljonit krooni).

Eesti kogumispensioni indeksid

jaauuar 2003 – märts 2008

BaltCap
Tartu mnt 2
10145 Tallinn
Tel: 665 0280
www.baltcap.ee
info@baltcap.ee

BaltCap

BaltCap on Balti riikide juhtiv era- ja riskikapitaliettevõtte, mis investeerib stardifaasist edasi jõudnud ja kasvule suunatud Baltimaades tegutsevatesse ettevõtetesse ning finantseerib ettevõtete väljaoste.

BaltCap on esindatud kõigis kolmes Balti riigis kohalike harukontorite ja 11 kogenud investeerimisala professionaaliga. Nüüdseks on BaltCap hallanud nelja investeerimisfondi kogumahuga 130 miljonit eurot. 36 investeringust on 22 täielikult müüdud.

Praegused investeringud Eestis: Interinfo, NeoQi, E-Kool, EGeen, Tallinna Pesumaja, INTRAC Eesti, Nutritech Baltics, IT Koolituskeskus.

Müüdud investeringud Eestis: Ecometal, Microlink, Daily Service, Videoplanet, Teede REV-2, Standard, A. Le Coq, Vipex, EMV.

OMX Nordic Exchange
NASDAQ OMX

Tartu mnt. 2
10145 Tallinn
Tel: 640 8800
tallinn@nasdaqomx.com
www.nasdaqomx.com

Tallinna Börs

Tallinna Börs ja Eesti Väärtpaberikeskus on ettevõtted, mille kaudu toimub väärtpaberitega kauplemiseks vajaliku keskkonna haldamine, väärtpaberitehingute arveldamine, ettevõtete noteerimine, väärtpaberite keskregistri ja kogumispensioni registri pidamine Eestis.

NASDAQ OMX Group pakub kauplemise, börsitehnoloogiate ja noteeritud ettevõtete seotud teenuseid kuuel mandril ning on üle 3900 noteeritud ettevõttega maailma väärtpaberiturgude hulgas esikohal. NASDAQ OMX Group tehnoloogia on kasutusel enam kui 60 börsil, arveldusorganisatsioonis ja depositeerimise rohkem kui 50 riigis.

OMX Nordic Exchange hõlmab NASDAQ OMX Group börsi Helsingis, Kopenhaagenis, Stockholmis, Islandil, Tallinnas, Riias ja Vilniuses.

Evli Securities
Tartu mnt 2
10145 Tallinn
Tel: 640 5700
www.evli.ee
info@ee.evli.com

Evli Securities

Evli Securities on sõltumatu investeerimispank Evli Bank Plc tütar-ettevõtte. Evli Securities, mis 2007. novembrini kandis nime Suprema Securities, on loodud 1993. aastal ja kuulub Evli gruppi alates 2002. aastast.

Evli Bank Plc on sõltumatu investeerimispank, kelle klientideks on ettevõtjad, firmajuhid ja investeerimisala professionaalid.

1985. aastal loodud Evli peamine turg on Läänemere piirkond. Evli tegutseb Soomes, Rootsis, Balti riikides, Poolas ja Venemaal. Evlil on esindus ka Luksemburgis ning ühisettevõtte Nordic Partners Inc. kaudu New Yorgis. Evli Grupis töötab ligi 375 inimest.

Kirjastanud Director ja Partnerid
Ajakirja Director väljaandja
tel 625 1859, www.director.ee